

Zaaknummer : 01087467
Ons Kenmerk : ODH1129986
Datum : 04-10-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 15 september 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden van 39 woningen aan de Vroegestraat 2-30 (even) en 11-39 (oneven) en Zeevaartstraat 4-12 (even en oneven) te Alblasterdam en wordt aangevraagd namens stichting Woonkracht10. De aanvraag betreft het beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 april 2024 tot en met 1 april 2029.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan stichting Woonkracht10;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 29 augustus 2024 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 april 2029.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- I. Locaties aangetroffen huismusnesten
- II. Tijdelijke voorzieningen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden (startmelding) uiterlijk twee weken van tevoren te melden;
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en vleermuizen' van 13 september 2023 en de aanvullende gegevens van 29 augustus 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft en/of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en (beschermd) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermd) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk.
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- kan aanvragen gericht op soortenbescherming opstellen of daarbij ondersteunen;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties of een (ecologisch) adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en vleermuizen' van 13 september 2023 en de aanvullende gegevens van 29 augustus 2024.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing.
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Huismus

- 9 Het ongeschikt maken van de nestlocaties van de huismus dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 4). De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 2) van alle handelingen welke een effect hebben op de huismus. Aan het ongeschikt maken zijn de volgende voorwaarden verbonden:
 - a het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd buiten de kwetsbare broedperiode welke loopt van 1 maart tot en met 31 augustus en buiten koude perioden, gedefinieerd als perioden met gedurende drie tot vijf dagen aanhoudende (nacht)vorst;
 - b indien sprake kan zijn van late vervolglegels dient ook de maand september te worden ontzien, dit is ter beoordeling van de ecologisch deskundige;
 - c het ongeschikt maken van de bebouwing dient te worden uitgevoerd door het verwijderen van dakpannen of het plaatsen van weringsborstels, na expliciete vrijgave door de ecologisch deskundige;
 - d na het ongeschikt maken en maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige om de aanwezigheid van huismussen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden.
- 10 Bij het gebruik van vogelschroot dienen de rijen voor de vierde pannenlat beschikbaar te zijn voor de huismus. Door de stand van de woningen aan de Zeevaartstraat is het plaatsen van verhoogd/naar achteren geplaatst vogelschroot onder de daken aan de zuidzijde van deze woningen niet toegestaan. De daken aan de zuidzijde van de woningen aan de Zeevaartstraat dienen ontoegankelijk gemaakt te worden voor de huismus door het plaatsen van vogelschroot onder de onderste rij dakpannen. Aan de Vroegestraat is het wel toegestaan de daken aan beide zijden van de woningen geschikt te maken. De maatregelen dienen getroffen te worden conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12).
- 11 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode, van drie maanden, in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. De verwijdering dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige (voorschrift 4). Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de broedperiode en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten.

- 12 De tijdelijke nestkasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar, in de twee maanden voorafgaand aan het broedseizoen, gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast hersteld wordt.
- 13 De effectiviteit van de permanente voorzieningen voor de huismus dient te worden gemonitord door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus (voorschrift 4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar nestlocaties van de huismus uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de huismus gebruik maakt van de aangebrachte voorzieningen. Met betrekking tot deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:
 - a. de effectiviteit van de permanente voorzieningen dient onderzocht te worden in het eerste en derde jaar na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen. Hierbij geldt dat gestart dient te worden in het eerstvolgende broedseizoen na het beschikbaar komen en het functioneel zijn van de permanente voorzieningen;
 - b. de resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1). In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - i. de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (verrekijker etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - ii. een heldere conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen.
 - c. indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie; ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren;
 - d. Indien de bij c gestelde extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord;

Vleermuizen

- 14 Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de vleermuizen dient uitgevoerd te worden onder begeleiding van de ecologisch deskundige (voorschrift 4). De deskundige dient te allen tijde verslag te doen in het ecologisch logboek (voorschrift 2) van alle handelingen welke een effect hebben op de gewone dwergvleermuis. Aan het ongeschikt maken zijn volgende voorwaarden verbonden:
 - a. het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd tussen 15 april en 15 oktober. Dit is in de actieve periode;
 - b. om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven de verblijfplaatsen te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen exclusion flaps te worden geplaatst op de invliegopeningen;
 - c. daar waar de exacte locatie van een verblijfplaats niet bekend is, dient de gevel in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden;
 - d. indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. De ruimte tussen exclusion flaps mag maximaal 3 meter zijn;
 - e. het gebruik van materialen waarin vleermuizen verstrikt kunnen raken of aan vast kunnen plakken of verwonden, zoals (steiger)netten, glaswol of purschuim is niet toegestaan;

- f de maatregelen, waaronder exclusion flaps, waarmee de bebouwing ongeschikt is gemaakt, dienen gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5Bft en droog) te worden ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden;
 - g na het ongeschikt maken en met inachtneming van de vereiste dagen met gunstige weersomstandigheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd door de deskundige met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied mag worden vrijgegeven voor het starten van de werkzaamheden;
 - h bij het ongeschikt maken in het najaar (1 september tot en met 15 oktober) geldt aanvullend op sub f en g hiervoor, dat de periode van vijf dagen met gunstige weersomstandigheden, waarvan drie aaneengesloten, en het daaropvolgende controlebezoek moeten zijn uitgevoerd op uiterlijk 15 oktober.
- 15 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Daarnaast dienen de tijdelijke en permanente voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd te worden op functionaliteit en dat- indien nodig - de functionaliteit van de voorziening op zo kort mogelijke termijn weer hersteld wordt. Het controleren op de functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare kraam- en winterperiode van de gewone dwergvleermuis. Bovendien moeten de tijdelijke voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 16 De tijdelijke alternatieve voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode voor elke verblijfplaats in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel en beschikbaar zijn. Hieraan verbinden wij de volgende voorwaarden:
- a de verwijdering dient begeleid te worden door de ecologisch deskundige (voorschrift 4);
 - b de gewenningsperiode voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis is drie maanden waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - c de gewenningsperiode voor paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis is één maand waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - d indien blijkt dat een tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en nadat door de ecologisch deskundige is vastgesteld dat de voorziening uit eigen beweging is verlaten;
 - e de ecologisch deskundige dient verslag te doen van het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen in het logboek (voorschrift 2).
- 17 Bij het geschikt maken van de daken voor de gewone dwergvleermuis, dient het dakvlak bekleed te worden met gripgaas met een maaswijdte van 3mm tot 10mm.
- 18 Indien voor het inbouwen van vleermuiskasten gekozen wordt gelden de volgende voorwaarden:
- a per verloren verblijfplaats dienen tenminste vier permanente voorzieningen te worden gerealiseerd die 80 centimeter hoog, 70 centimeter breed en drie of vier laags zijn;
 - b minimaal twee permanente voorzieningen dienen op dezelfde oriëntatie als de huidige verblijfplaatsen te worden gerealiseerd.
- 19 Indien voor het een realiseren voor vleermuisvriendelijke spouwmuur gekozen wordt gelden de volgende voorwaarden:
- a per verloren verblijfplaats dienen tenminste vier permanente voorzieningen te worden gerealiseerd met een minimale oppervlakte van 120 x 250 cm (b x h);
 - b Minimaal één voorziening dient dezelfde oriëntatie te hebben als de huidige verblijfplaatsen;

- c per voorziening dienen minimaal twee invliegopeningen, in de vorm van open stootvoegen met een breedte van 1,5 tot 2 centimeter of invliegstenen, aanwezig te zijn;
- d de invliegopeningen moeten zich op 20 tot 30 cm onder de bovenzijde van het toegankelijke deel van de spouwmuur bevinden;
- e zowel de binnen- als buitenmuur van de spouw moet ruw zijn (bijv. metselwerk, houtwolcementplaat, houtbeton, strakgespannen gripgaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter)
- f de luchtspouw dient minimaal 3 centimeter diep te zijn;
- g indien een voorziening wordt opgenomen op het zuiden, dient deze of gedeeltelijk in de schaduw liggen of voorzien te zijn van ventilatieopeningen;
- h alleen in combinatie met deze optie mag (een gedeelte van) het dak beschikbaar worden gesteld voor de gewone dwergvleermuis zodat zij kunnen uitwijken naar een geschikter microklimaat wanneer het dak te heet wordt.

Aanwijzingen voor gebruik

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 15 september 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden van 39 woningen aan de Vroegestraat 2-30 (even) en 11-39 (oneven) en Zeevaartstraat 4-12 (even en oneven) te Alblasserdam en wordt aangevraagd namens stichting Woonkracht10. De aanvraag betreft het beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus en de gierzwaluw, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*) en de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 april 2024 tot en met 1 april 2029.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Quicksan, Ecoresult, kenmerk ER20211109v01, 10 november 2021 (ODH875534);
- Nader onderzoek huismus, gierzwaluw en vleermuizen, Ecoresult, kenmerk ER20221114v02, 11 september 2023 (ODH875535);
- Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en vleermuizen, Ecoresult, rapportkenmerk ER20230906v01, 13 september 2023 (ODH875524);
- Inspectierapportage complex 205, De Goede Vastgoedonderhoud (ODH875525);
- advies dakisolatie complex 205 Alblasserdam, Schotgroep Isolatie, kenmerk 2023-02971, 17 mei 2023 (ODH875526);
- Rapportage brandveiligheid Complex 205 Vroegestraat en Zeevaartstraat, Alblasserdam, De Goede Vastgoedonderhoud, 3 mei 2023 (ODH875529);
- Inspectie 39 hellende daken: Vroegestraat 2 t/m 30 + 11 t/m 39, Zeevaartstraat 4 t/m 12 + 5 t/m 11 te Alblasserdam, Fier Dakcontrol, 5 mei 2023 (ODH875530);
- Bezoekrapport Inspectie houtaantasters, KIK, rapportnummer 2255219, 4 mei 2023 (ODH875531);
- Adviesrapport Gevelonderhoud 205 - Vroegestraat eo Alblasserdam, Wallcare, 4 mei 2023 (ODH875533).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 6 augustus 2024 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 29 augustus hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Notitie reactie verzoek aanvullingen ontheffing Wet natuurbescherming, Ecoresult, kenmerk NER20230289RAVv01, 29 september 2024 (ODH1153250)
- Notitie locaties huismus-, gierzwaluw- en vleermuiskasten, Ecoresult, kenmerk NER20230289v01, 4 maart 2024 (ODH1153249);
- Technische omschrijving Verduurzaming 39 Woningen Vroegestraat te Alblasserdam, elk Dordrecht (ODH1153251)
- Concept planning Optimalisatie Optie 3 - Vroegestraat binnen-buiten (buiten start maart), 26 augustus 2024 (ODH1153252).

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 21 december 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De huismus en de gierzwaluw zijn van nature in Nederland in het wild levende vogels en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is het verboden:

- nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en de gierzwaluw opzettelijk te beschadigen, vernielen of weg te nemen;

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Stichting Woonkracht10 is voornemens om de 39 woningen aan de Vroegestraat 2-30 (even) en 11-39 (oneven) en Zeevaartstraat 4-12 (even en oneven) te Alblasterdam te renoveren en verduurzamen.

De aanvraag heeft betrekking op de volgende werkzaamheden:

- het isoleren van de luchtsponw door middel van spuitkorrels;
- het vervangen en isoleren van de daken door het aanbrengen van geïsoleerde dakplaten;
- het vervangen van de dakgoten;
- het vervangen van de kozijnen; en
- het plaatsen van steigers en een bouwlift, mogelijk tijdelijk met steigerdoeken.

De werkzaamheden staan gepland te starten in september 2024 en duren naar verwachting tot uiterlijk half februari 2025. Bij de ontheffingsperiode is rekening gehouden met eventuele uitloop van de werkzaamheden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2022 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Kennisdocument Gierzwaluw en het Kennisdocument Huismus (BIJ12) en het Vleermuisprotocol (2021), met uitzondering van het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen. Massawinterverblijfplaatsen zijn in het plangebied uitgesloten omdat het gestookte eengezinswoningen betreffen waarbij de spouw (zowel binnenspouwblad als buitenspouwblad) voor overwintering niet de geschikte temperatuursverloop biedt in de winter. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Huisumus

De huismus is op 46 locaties in het plangebied aangetroffen. De nesten zijn aangetroffen in de daken, zie appendix I voor een overzicht van de adressen waarop de huismusnesten zijn aangetroffen. Tevens is er essentieel functioneel leefgebied, foerageergebied en kwetterplaatsen, aanwezig binnen het plangebied. Het essentieel functioneel leefgebied blijft behouden. Met de geplande werkzaamheden gaan de nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de kopgevel onder de nokpan aan de Zeevaartstraat 4 is één nest aanwezig. Essentieel functioneel leefgebied blijft met de beoogde ingreep behouden. Met de geplande

werkzaamheden gaat deze nestplaats verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis is op drie locaties in het plangebied aangetroffen. Op de Vroegestraat 12 is in de kopgevel aan de voorzijde ter hoogte van de vierde dakpan, één zomerverblijfplaats aangetroffen. Op de Vroegestraat 19 is in de kopgevel één zomerverblijfplaats aangetroffen, de exacte locatie van de verblijfplaats is niet bekend. Op de Vroegestraat 21 is in de kopgevel aan de voorzijde ter hoogte van de vijfde dakpan één zomerverblijfplaats aangetroffen. Van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

De ruige dwergvleermuis is op één locatie in het plangebied aangetroffen. Op de Vroegestraat 30 is in de kopgevel aan de achterzijde één paarverblijfplaats aangetroffen. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaat deze verblijfplaats verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw en vleermuizen' van 13 september 2023 en de aanvullende gegevens van 29 augustus 2024. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden aangezien het gaat om het uitvoeren van renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden aan bestaande woningen. De woningen zijn gedateerd en niet toekomstbestendig. De daken verkeren in slechte staat, de brandwering is onvoldoende en er zijn op diverse locaties lekkages aanwezig. Renovatie- en verduurzamingswerkzaamheden zijn nodig om de woningen weer veilig en toekomstbestendig te maken. Tevens is er een bindende verplichting vanuit Prestatieafspraken² om te verduurzamen. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals sloop en nieuwbouw kunnen deze doelstellingen ook gehaald worden, echter is dit niet wenselijk omdat dit veel ingrijpender zal zijn voor de bewoners. De bouwkundige staat van de woningen maakt dat een renovatie veel minder ingrijpend is dan sloop- en nieuwbouw. Sloop- en nieuwbouw duurt langer, is kostbaarder en brengt (tijdelijke) verhuizing van bewoners te weeg. Bovendien zouden daarbij de nest- en verblijfplaatsen ook verloren gaan. Tevens zouden deze werkzaamheden langer duren en zouden de verblijfplaatsen met deze werkzaamheden ook verloren gaan. Niks doen is ook niet wenselijk omdat de staat van de woningen op deze manier verder achteruit zal gaan.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis te verminderen, hetgeen

² [Regelgeving prestatieafspraken | Lokale driehoek | Home | Volkshuisvesting Nederland](#)

wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid', zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 1, van de Wnb en 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3 van de Wnb.

De woningen binnen het plangebied zijn in de huidige staat zeer gedateerd en niet meer toekomstbestendig. Er hebben diverse onderzoeken plaatsgevonden naar de constructieve staat van de woningen, o.a. naar de staat van het dak, de brandveiligheid et cetera. Hieruit is gebleken dat met name de daken in slechte staat zijn. Bij verschillende woningen is aantasting door houtworm aangetroffen in de dakconstructie. Bovendien bevinden de keramische dakpannen zich in zeer verouderde staat, waardoor water eenvoudig de constructie kan binnendringen. De dakpannen hebben nog een levensduur van maximaal twee tot vijf jaar. Rondom dakdoorvoeren zijn op diverse locaties lekkages aanwezig. Daarnaast is de brandwering tussen woningen ondermaats waardoor brand eenvoudig tussen woningen kan overslaan. Deze verschillende factoren zorgen ervoor dat het dak op zeer korte termijn vervangen moet worden om de veiligheid en gezondheid van de bewoners te kunnen garanderen.

Door de slechte staat van het dak zijn er risico's op vochtproblemen. Vocht veroorzaakt schimmels in de woningen. Er bestaat een samenhang tussen de aanwezigheid van vocht en schimmel in de woning en een verhoogd voorkomen van reuma en ademhalingsproblemen bij kinderen en volwassenen zoals astma. Door de isolatie en ventilatie te verbeteren kunnen deze vochtproblemen worden verholpen. Zodoende zijn de werkzaamheden in het belang van de volksgezondheid.

In het Nederlandse Klimaatakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Nederland heeft ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs. De opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990 is het centrale doel van dit Klimaatakkoord. De woningen hebben energielabel E-F. Met de geplande werkzaamheden krijgen de woningen energielabel A en A+. Dit zal bijdragen aan de reductie van CO₂-uitstoot en daarmee aan de internationale en nationale klimaatdoelstellingen om klimaatverandering tegen te gaan. Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat de genoemde belangen voldoende zijn onderbouwd om de negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Huismus

Als gevolg van de werkzaamheden gaan 46 nesten van de huismus verloren. Op 30 en 31 januari 2024 zijn 46 dubbele tijdelijke nestkasten van het type Anton van Bats&Birds gerealiseerd aan de gevels van de woningen aan de Baanderstraat en de Kerkstraat welke zich binnen een straal van 200 meter van het plangebied bevinden. In appendix II zijn de exacte locaties weergegeven.

In de permanente situatie worden de daken van de woningen binnen het plangebied weer beschikbaar gemaakt. Door de stand van de woningen aan de Zeevaartstraat ten opzichte van de zon, is het plaatsen van verhoogd vogelschroot onder de daken aan de zuidzijde van deze woningen niet toegestaan, dit om oververhitting van de nesten te voorkomen. De daken aan de zuidzijde van de woningen aan de Zeevaartstraat dienen ontoegankelijk gemaakt te worden voor de huismus door het plaatsen van vogelschroot onder de onderste rij dakpannen. Aan de Vroegestraat is het wel toegestaan de daken aan beide zijden van de woningen geschikt te maken door het plaatsen van verhoogd vogelschroot. De maatregelen zijn conform de richtlijnen uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12). Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

Buiten de kwetsbare broedperiode, welke loopt van 1 maart tot 31 augustus, en buiten koude perioden (gedefinieerd als perioden met gedurende drie tot vijf dagen aanhoudende (nacht)vorst) worden de nestlocaties ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat huismussen aanwezig zijn in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Indien sprake kan zijn van late vervolglegels wordt ook de maand september ontzien, dit is ter beoordeling van de ecologisch deskundige. Indien er nesten in gebruik zijn, dient het ongeschikt maken plaats te vinden nadat de vogels de nestlocaties uit eigen beweging hebben verlaten. Het ongeschikt maken van de bebouwing wordt uitgevoerd door het verwijderen van dakpannen of het plaatsen van weringsborstels, onder begeleiding van en na expliciete vrijgave door een ecologische deskundige, hiervan dient verslag te worden gedaan in het logboek. Maximaal drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden zal er door de ecologisch deskundige een controle plaatsvinden om vast te stellen dat er op dat moment geen huismussen in het plangebied verblijven. Pas als dit wordt vastgesteld kunnen de werkzaamheden aanvangen. Het voorgaande hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12).

Monitoring

De huismus komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Alblasserdam. De aangetroffen nestplaatsen in het plangebied maken onderdeel uit van een groter netwerk aan nestplaatsen in de directe omgeving. In de directe omgeving van het plangebied zijn nog 24 nestlocaties aangetroffen. Bij de plaatsing van de tijdelijke voorzieningen is rekening gehouden met die nestlocaties in de omgeving. De kolonie heeft zich grotendeels gevestigd in de gebouwen binnen het plangebied en ondervindt hierdoor gevolgen van de geplande werkzaamheden. Gelet op dit feit, dient de effectiviteit van de getroffen maatregelen het eerste en derde jaar na het afronden van de werkzaamheden én nadat de permanente voorzieningen beschikbaar en functioneel zijn, te worden gemonitord door een deskundige op het gebied van de huismus (voorschrift 4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar nestlocaties van de huismus uit het meest recent geldende Kennisdocument Huismus (BIJ12). Uit deze monitoring moet blijken of de huismus gebruik maakt van de permanente voorzieningen en of de permanente voorzieningen voldoende zijn om de lokale populatie te ondersteunen. De resultaten van de monitoring dienen vóór 31 december van hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In deze rapportage moeten worden opgenomen: de data, tijden, weerscondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur, door wie het de veldbezoeken zijn uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek.. Daarnaast dient in het rapport een heldere

conclusie over de effectiviteit van de voorzieningen opgenomen te worden. Indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn, dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie, ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren. Indien extra maatregelen noodzakelijk zijn, dienen deze het opvolgende jaar tevens te worden gemonitord. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Door de voorgenomen maatregelen en de opgelegde monitoring is het aannemelijk dat de huismus in de directe omgeving aanwezig blijft. Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus.

Gierzwaluw

Als gevolg van de werkzaamheden gaat één nest van de gierzwaluw verloren. Op 30 en 31 januari 2024 is één vijfvoudige gierzwaluwkast van het type 'Jort Nestkast Gierzwaluw 5-voudig' geplaatst op de gevel van de Zeevaartstraat 33-35. In appendix II is de exacte locatie van de tijdelijke voorzieningen weergegeven.

In de permanente situatie wordt het dak geschikt gemaakt voor de gierzwaluw. De kantpannen/nokvorst op elke komgevel zal 3 centimeter uitsteken zodat er een opening van tenminste 3,0 bij 5,5 centimeter (rechthoekig of ovaal) ontstaat waardoor de gierzwaluw het dakvlak binnen kan komen. Onder het dakvlak wordt een ruimte van ten minste 350cm² groot gerealiseerd. De breedte en hoogte van de verblijfplaats zal ten minste 13 cm te zijn. Daarnaast worden er drie inbouwstenen van het type IB GZ 03, IB GZ 04 of vergelijkbaar ingebouwd in de gevel van de oorspronkelijke locatie op de Zeevaartstraat 4 te Alblasserdam. Hiermee worden er na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De nesten hoeven niet ongeschikt gemaakt te worden omdat de werkzaamheden uitgevoerd worden wanneer de gierzwaluw niet aanwezig is. Daarnaast dienen de werkzaamheden te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gierzwaluw, zoals vastgelegd in voorschrift 4.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Alblasserdam. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de werkzaamheden gaan drie zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis, met mogelijk milde winterfunctie, verloren. Op 30 en 31 januari 2024 zijn zestien tijdelijke vleermuiskasten van het type ANS-1 Batbox van Bats & Birds gerealiseerd aan diverse gevels van woningen binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied. In appendix II zijn de exacte locaties weergegeven.

In de permanente situatie is voorgesteld om de daken geschikt te maken voor de dwergvleermuizen. De kantpannen/nokvorst op elke kopgevel zullen 2 cm uit steken zodat er een opening van tenminste 2 cm bij 4 cm ontstaat waardoor de vleermuis in de ruimte tussen de dakpannen en het dakvlak kan binnenkomen. Omdat niet bekend is of de vleermuizen in de spouw of onder het dak bevinden en omdat niet uitgesloten kan worden dat de

ruimte onder het dak, door de toepassing van isolatie, te heet kan worden gaan wij niet akkoord met het voorgestelde. Daarom hebben wij in de voorschriften vastgelegd dat de permanente compensatie voor de vlermuizen moet bestaan uit het plaatsen van inbouwkasten of het toegankelijk maken van een ruimte in de gevel voor de gewone dwergvleermuis. Indien ruimtes in de gevel beschikbaar worden gesteld mag dit in combinatie met het beschikbaar stellen van het dak zodat de gewone dwergvleermuis kan uitwijken naar een geschikter microklimaat wanneer het dak te heet wordt.

Indien voor het inbouwen van vleermuiskasten gekozen wordt, dienen er per verloren verblijfplaats tenminste vier permanente voorzieningen te worden gerealiseerd die 80 centimeter hoog, 70 centimeter breed en drie of vier laags zijn. Er dienen minimaal twee permanente voorzieningen op dezelfde oriëntatie als de huidige verblijfplaatsen te worden gerealiseerd. Indien voor het type voorziening een spouwmuur gekozen wordt dienen er per verloren verblijfplaats tenminste vier permanente voorzieningen te worden gerealiseerd met een minimale oppervlakte van 120 x 250 cm (b x h). Minimaal één voorziening dient dezelfde oriëntatie te hebben als de huidige verblijfplaatsen. Per voorziening dienen minimaal twee invliegopeningen, in de vorm van open stootvoegen met een breedte van 1,5 tot 2 centimeter of invliegstenen, aanwezig te zijn. De invliegopeningen moeten zich op 20 tot 30 cm onder de bovenzijde van het toegankelijke deel van de spouwmuur bevinden. Zowel de binnen- als buitenmuur van de spouw moet ruw zijn (bijv. metselwerk, houtwolcementplaat, houtbeton, strakgespannen gripgaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter). De luchtspouw dient minimaal 3 centimeter diep te zijn. Indien een voorziening wordt opgenomen op het zuiden, dient deze of gedeeltelijk in de schaduw liggen of voorzien te zijn van ventilatieopeningen.

Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat. Bovendien bevinden zich in de directe omgeving van de huidige verblijfplaatsen voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

In de actieve periode, welke loopt van 15 april tot en met 15 oktober, worden de verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vlermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt uitgevoerd door het gebruik van exclusion flaps gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5Bft en droog). Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige weersomstandigheden. De weersomstandigheden dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek (voorschrift 2). Het gebruik van purschuim, glaswol, netten of doek is niet toegestaan. Daar waar de exacte locatie van een verblijfplaats niet bekend is, dient de gevel in zijn geheel ongeschikt gemaakt te worden. Indien invliegopeningen met elkaar in verbinding staan is het, onder voorwaarde dat minimaal één van deze openingen ongeschikt wordt gemaakt door middel van een exclusion flap, toegestaan om de overige openingen ongeschikt te maken door middel van weringsborstels, rondschuim of compriband zonder plakranden. De ruimte tussen exclusion flaps mag maximaal 3 meter zijn. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vlermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgeven voor het starten van de werkzaamheden. Bij het ongeschikt maken in het najaar, tussen 1 en 15 oktober, dient de periode van vijf dagen met gunstige weersomstandigheden, waarvan drie aaneengesloten, en het daaropvolgende controlebezoek te zijn doorlopen en uitgevoerd op uiterlijk 15 oktober. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit de meest actuele Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12).

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Alblasterdam. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Cumulatieve effecten

In de nabije omgeving van het plangebied is bekend dat er nog vier projecten zijn waar vleermuizen aanwezig zijn. Het betreft projecten waarbij mitigerende en compenserende maatregelen zijn getroffen of genomen worden. Er zijn geen projecten bekend in de nabije omgeving waarbij huismus of gierzwaluwen aanwezig zijn. Cumulatieve effecten kunnen daarom worden uitgesloten.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

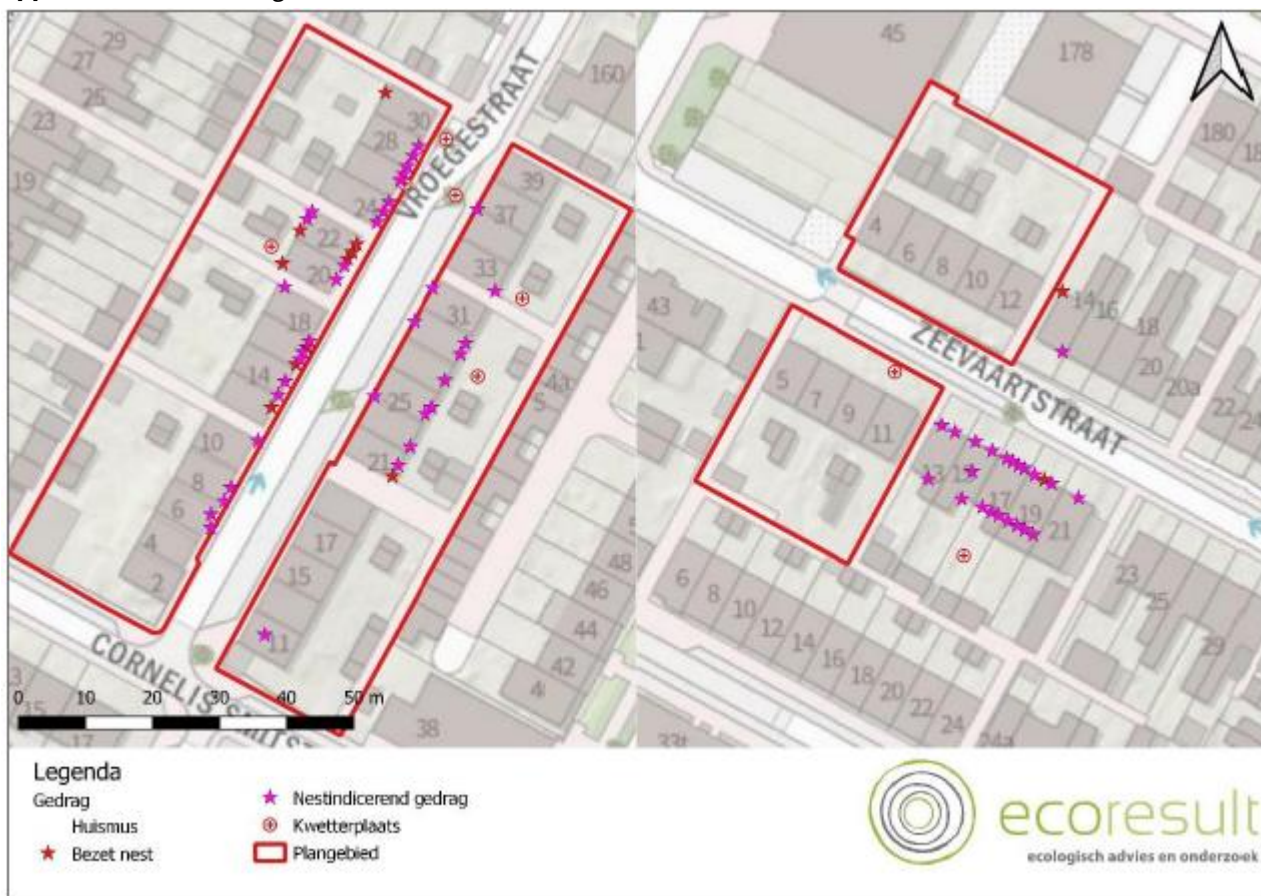
Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de huismus, de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteiten te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Appendix I Locaties aangetroffen huismusnesten

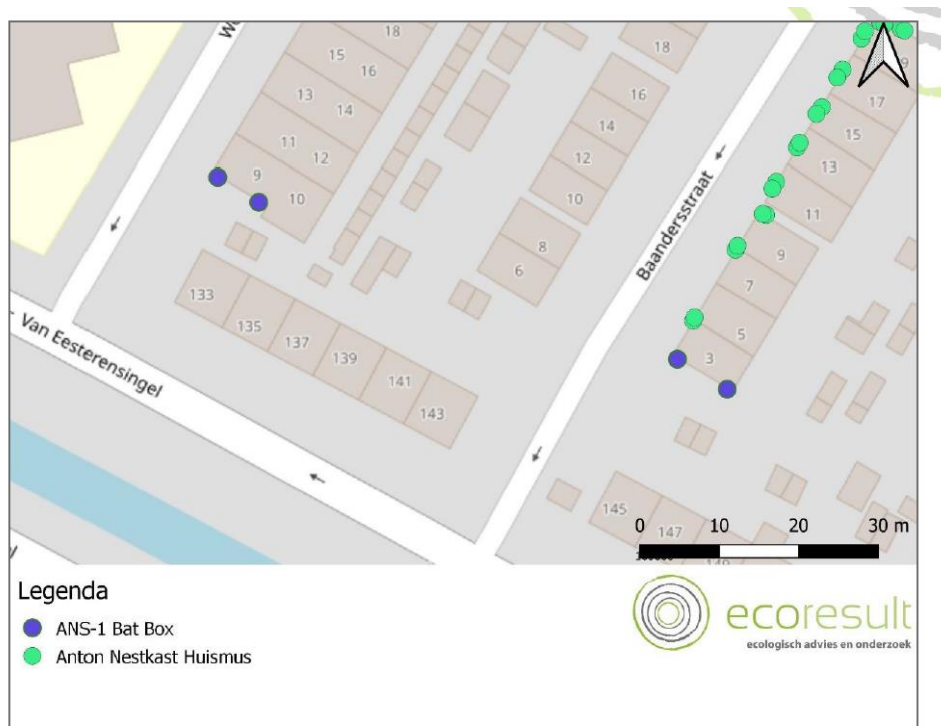
Type verblijfplaats	Adres	Opmerkingen
Bezete nest	Vroegestraat 6	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven de voordeur.
Bezete nest	Vroegestraat 6	Voorzijde 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 6/8	Voorzijde grens nr. 6 & 8 boven de regenpijp.
Bezete nest	Vroegestraat 8	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen midden van de gevel.
Bezete nest	Vroegestraat 10	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven regenpijp rechterkant.
Bezete nest	Vroegestraat 12	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen, derde pan van rechts boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 12/14	Voorzijde grens nr. 12 & 14, 1 ^e rij dakpannen.
Bezete nest	Vroegestraat 14	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven linkerraam.
Bezete nest	Vroegestraat 14	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 16	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 16	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen linkerkant tussen regenpijp en kapotte dakpan.
Bezete nest	Vroegestraat 16	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam, linkse kozijnlat.
Bezete nest	Vroegestraat 16	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen in het midden van de gevel.
Bezete nest	Vroegestraat 18	Achterzijde, 1 ^e rij dakpannen achter dakgoot hoekpan.
Bezete nest	Vroegestraat 20	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen achter dakgoot boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 20	Achterzijde, 1 ^e dakpan rechts van linker kozijnlat van linkerraam.
Bezete nest	Vroegestraat 20/22	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen achter de dakgoot.
Bezete nest	Vroegestraat 22	Voorzijde, achter dakpan t.h.v. linker bovenraam rechter kozijnlat.
Bezete nest	Vroegestraat 22	Voorzijde, 2 ^e dakpan van links boven linkerraam.
Bezete nest	Vroegestraat 22	Voorzijde dakpan boven linker kozijnlat van rechterbovenraam.
Bezete nest	Vroegestraat 20/22	Achterzijde, onder dakpan op de erfgrans.
Bezete nest	Vroegestraat 22	Achterzijde, dakgoot aan de linkerhoek.
Bezete nest	Vroegestraat 22	Achterzijde, 1 ^e rij dakpannen boven linkerraam.
Bezete nest	Vroegestraat 24	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 24	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven regenpijp.
Bezete nest	Vroegestraat 24	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen midden van de gevel.
Bezete nest	Vroegestraat 26	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen midden van de gevel.
Bezete nest	Vroegestraat 26	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 26/28	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen midden van de gevel.
Bezete nest	Vroegestraat 28	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 28	Voorzijde, 1 ^e rij dakpannen boven linkerraam.
Bezete nest	Vroegestraat 30	Achterzijde, 1 ^e rij dakpannen, 1 ^e dakpan van rechts van midden kozijnlat linkerraam.
Bezete nest	Vroegestraat 11	Bij schoorsteen.
Bezete nest	Vroegestraat 21	Achterzijde, 1 ^e rij dakpannen boven rechter kozijnlat van rechterraam.
Bezete nest	Vroegestraat 21	Achterzijde, 1 ^e rij dakpannen midden tussen de 2 raampartijen.
Bezete nest	Vroegestraat 23	Achterzijde, 1 ^e rij dakpannen boven linkerraam.

Appendix II Tijdelijke voorzieningen

Figuur 1. Locaties van de geplaatste huismuskasten aan de noordzijde van de Baanderstraat binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied (1/6). Kaartbron: OpenStreetmap.

Figuur 2. Locaties van de geplaatste vleermuis- en huismuskasten aan de zuidzijde van de Baanderstraat binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied (2/6). Kaartbron: OpenStreetmap.

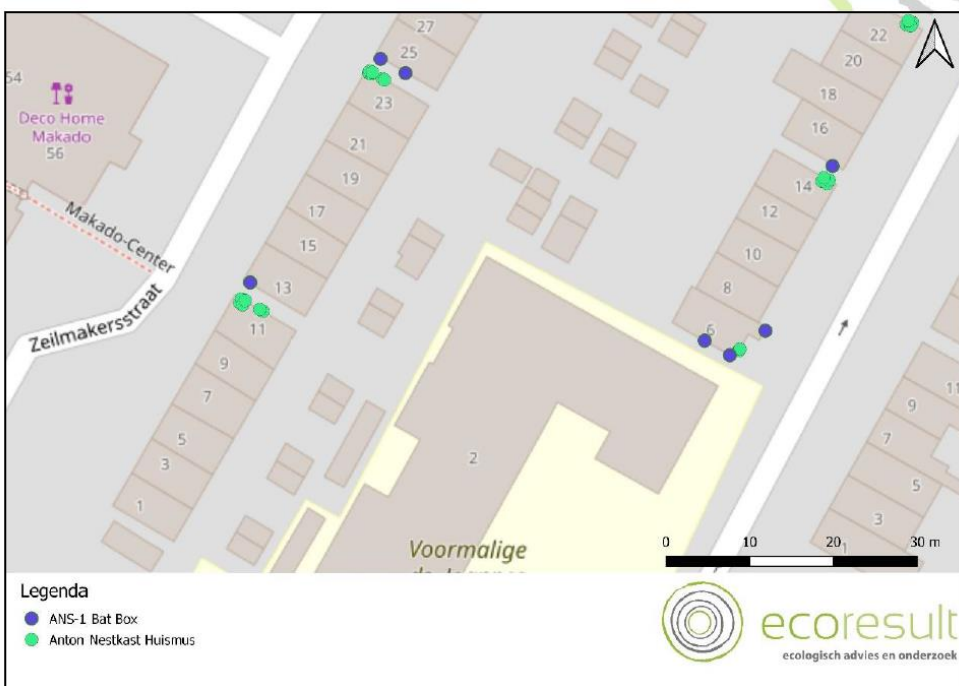
Figuur 3. Locaties van de geplaatste vleermuis-, gierzwaluw- en huismuskasten aan de Cornelis Smitstraat en Zeevaartstraat binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied (3/6). Kaartbron: OpenStreetmap.

Figuur 4. Locaties van de geplaatste huismuskasten aan de Kerkstraat binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied (4/6). Kaartbron: OpenStreetmap.

Figuur 5. Locaties van de geplaatste vleermuis- en huismuskasten aan de noordzijde van de Lelsstraat en Zeilmakersstraat binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied (5/6). Kaartbron: OpenStreetmap.

Figuur 6. Locaties van de geplaatste vleermuis- en huismuskasten aan de zuidzijde van de Lelsstraat en Zeilmakersstraat binnen een straal van 200 meter rondom het plangebied (6/6). Kaartbron: OpenStreetmap.

Tabel 1. Adreslijst kastlocaties.

Type kast	Straat	Huisnummer	Aantal	Richting
Jort Nestkast Gierzwaluw 5-voudig	Zeevaartstraat	33-35	1	Noordwest
ANS-1 Bat Box	Cornelis Smitstraat	24	1	Zuidoost
ANS-1 Bat Box	Weverstraat	9-10	2	Zuidwest
ANS-1 Bat Box	Baanderstraat	3	2	Zuidoost
ANS-1 Bat Box	Lelsstraat	6	3	Zuidwest en Oost
ANS-1 Bat Box	Lelsstraat	16	2	Zuidwest
ANS-1 Bat Box	Lelsstraat	24	8	Zuidwest
ANS-1 Bat Box	Lelsstraat	32	2	Noordoost en Zuidoost
ANS-1 Bat Box	Zeilmakerstraat	13	1	Zuidwest
ANS-1 Bat Box	Zeilmakerstraat	25	2	Zuidwest
Anton Nestkast Huismus	Kerkstraat	5	3	West
Anton Nestkast Huismus	Cornelis Smitstraat	24	3	Zuidoost
Anton Nestkast Huismus	Lelsstraat	6	1	Zuidoost
Anton Nestkast Huismus	Lelsstraat	14	2	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Lelsstraat	22	2	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Lelsstraat	32	4	Noordoost en Zuidoost
Anton Nestkast Huismus	Zeilmakerstraat	11	3	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Zeilmakerstraat	23	3	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Zeilmakerstraat	35	2	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Zeilmakerstraat	47	3	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Weverstraat	31-32	2	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	3-5	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	7-9	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	9	1	Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	11	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	13	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	15	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	17	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	19	4	Noordwest en Noordoost
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	21	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	23	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	25	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	27	1	Noordwest
Anton Nestkast Huismus	Baanderstraat	31	3	Noordoost